

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΟΛΥΒΕΝΙΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Σωφ. Βελα

Εκείνη τη νύχτα, καθώς ο πλοιάρις της Ιμαλουένιζας μ' έμπόδιζε να κοιμηθώ, άνοιξα πολύ καθαρά τρία χιτυπήματα στο τζέμι μιας βιτρίνας που εινε δίπλα στο γραβράτι μου και μέσα στην όποια ζούν φρόδην μίγδην βοζάκια από περσελιάνη της Σαζωνίας ή των Σεβρών, άγαλματάκια πήλινα της Τανάγρας ή της Μύκινος, μικροί μπρουτζέοι της Αναγεννήσιος, φίλνισια γισπωνφίτια, γιάλινα δοχεία βενετοάνια, τάσια κινέζικα και χίλια δυό άλλα πραιναια που τ'ά σέβρομαι από φειχισμό και που έμψυχώνουν γιά μένα ένα σπορό άναμνήσεις, εϋθυμες και μελαγχολικές.

Τά χιτυπήματα εΐταν ελαφριά, μά πολύ καθαρά, και εΐδα στο φως της λάμπας πως εΐταν ένας μικρός μολυβένιος στρατιώτης που προσκαθούσε να βγῆ από τη βιτρίνα. Τά κατάφερε, κι άμέσως κάτ' άπ' τό βῆρος του ή γιάλινη πόρτα του έπιπλου άνοιξε δλόκληρη. Γιά νά πῶ την αλήθεια, δέν ξαφνιάστηκα και πολύ. Αϋτός ο μικρός στρατιώτης μου έδινε πάντοτε την έντίπωση πως εΐταν πολύ κακό υποκείμενο. Και δυό χρόνια τώρα, από τότε που ή κ. Ζ. Μ... μου τόν έγῆρισε, περιμένο εκ μέρους του κάθε εΐδους αυθάδεια. Φορεί στολή λευκή γραγιρισμένη με μπλέ : εΐνε Γάλλος φρουρός κ'εΐνε γνωστό διι το σώμα των φρουρών δέ διακριτότανε καθόλου γιά την πετθαρχία του.

— "Ε, φώναξα, δέ θά μπορούσις νά κάνεις λιγώτερο θόρυβο και νά μ' αφήσεις ν' αναπαυθῶ ήσυχα, γιάτι υποφέρω πολύ.

Ο άστεϊος μου άπάντησε μουρουοζόντας :

— "Ετσι δπως με βλέπεις, άστε, κυριεύσα προ έκατό χρόνων τη Βαστίλλη, κι έπειτα άδειάσαμε ένα σπορό βαρέλια χρυσί. Δέν πιστεύω νά υπάρχουν άκόμα πολλοί μολυβένιοι στρατιώτες γέροιο σάν κι έμένα. Κοληνήχια, πηγαίνω στην παράταξη.

— Σε ποιά παράταξη ; του άπάντησα αυστηρά. Δέ ξέρεις διι το σύνταγμα σας διαλήθηκε διι διαταγῆς του Λουδβίλιου XVI στις 31 Αύγουστου 1787. Δέ θά πῶς σέ κορμιά περτάξη. Μείνε μέσα σ' αυτή τη βιτρίνα.

Ο στρατιώτης έστριψε τό μοστακί του και καϊτζονίς με με την άκρη του ματιού του περιφρονητικά, μου εΐπε :

— Τι, δέν ξέρεις διι κάθε χρόνο, τη νύχτα της 31 Δεκεμβρίου, ένῶ κοιμούνται τά παιδιά, γίνεται ή μεγάλη παράταξη των μολυβένιων στρατιωτών άπάνω στά κεραμυδία, μέσ' άπ' τις καπνοδόξες που καπνίζουν χαρούμενα κι άπ' τις όποιες ξεφεύγουν άκόμα οι τελευταίες στάτες των Χριστουγεννιάτικων ξύλων. Οι σκιές όλων των μολυβένιων στρατιωτών που χάθηκαν στον πόλεμο περνούν εκεί, σάν ένας καταχθόνιος άνεμοστρόβιλος. Δέ φαίνονται παρά στριμένες λόγχες και συντριμένα σαπαθιά. Και οι ψυχές των πεθαμένων κουκλών,κατάλωμες, κάτ' άπ' τό φως του φεγγαριού, τους κοιτάζουν νά περνούν.

Αυτά τά λόγια μ' έμπρόδεψαν.

— "Μστε εινε εθιμο, εΐπα, ένα επίσημο εθιμο. Δισθάνομαι άπειρο σ'εβασμό γιά τις συνήθειες, τά εθιμα, τις παραδόσεις, τους θρόλους, τις λαϊκές πίστεις. Αυτά όλα τά λέμε φολκ-λόο και κάνουμε σχετικές μελέτες που μᾶς εύχαριστούν και βλέπω διι και συ ακολουθεΐς τις παραδόσεις. "Ωστόσο δέν ξέρω άν πρέπει νά σ' άφήσω να βγῆς άπ' αυτή τη βιτρίνα.

— Πρέπει, εΐπε τότε μιά φωνή άρμονικιά κι άθῶσα που δέν την εΐχα άκούσει άκόμα και που άμέσως κατάλαβα διι άνήκε σε μιά νέα Ταναγραία κόρη, που, σφιγγμένη στις πτυχές του ιματίου της ; καθόταν όρθή δίπλα στο Γάλλο φρουρό του όποίου έδεδασσε με την κομψή μεγαλοπρέπεια της κορμοστασιᾶς της. Πρέπει.

"Όλα τά εθιμα που μᾶς ήρθαν από τους προγόνους μας εινε εῖς τσον άξιοσεβάστα. Οι πατέρες μας εΐξεραν καλλίτερα τι επιτρέπεται και τι

άπαγορεύεται γιάτι βρισκόntonσαν πιο κοντά στους Θεούς. Πρέπει λοιπόν ν' αφήσεις αυτό τό Γαλάτι νά εκπληρώσει τί πατροπαρόδοτα. Στην εποχή μου οι Γαλάτες δέ φορούσαν, σάν κι' αυτόν, τούτη την μπλέ στολή με την κόκκινη άνάποδη. Δέν τους έκρυβαν παρά οι άσπίδες τους. Και τους εΐχαμε πάρει από μεγάλο γέβο. Εΐτανε βάρβαροι. Και συ τό ίδιο, εΐπε σέ μένα, εΐσαι Γαλάτης και βάρβαρος. Του κάκου έχεις διοβάσει τους ποιητές και τους ιστορικούς, δέν ξέρεις διόλου τι εινε ή όμορφιά της ζωῆς. Δέν πήγες ποτέ στην άγορά, ένῶ εγώ γεννεθα μαλλι στην αυλή του σπιτιού, κάτω άπ' την άρχαία μουριά.

Προσπάθησα ν' άπαντήσω μετρημένα :

— "Ωραία Παννυχί, της εΐπα, ο μικρός σου έλληνικός λαός φαντάστηκε μερικές μορφές που θά γοητεύουν πάντοτε τά μάτια και την ψυχή. Μά εΐλεγε κάθε πρωΐ στην άγορά σου τόσες κουταμάρες όσες δέ λέγονται σήμερα στι: συνεδριάσεις των δημοτικών μας συμβουλίων. Δέν λυπάμαι καθόλου που δέν έΐχσα τότε γιά νά εΐμαι πολιτής της Ααρίσσης ή της Τανάγρας. "Ωστόσο, πρέπει ν' άναγνωρίσω διι μιλησεσ κολά. Τό εθιμο πρέπει νά τηρηθῆ, γιάτι άν δέ γίνη αυτό δέ θά εινε πιά εθιμο. Λευκή Παννυχίς,συ που εγεννεθες μαλλι, κάτω άπ' την άρχαία μουριά, δέν πήγαν χαμένες οι συμβουλές που μου έδωσες και επιτρέπω στον στρατιώτη νά πάη όπου τό φολκ-λόο τον καλεΐ.

Τότε μιά μικρή κουκλίτσα των Σεβρών, μιά κόρη που χτυπούσε τό βούτυρο έχοντας τό δυό χείρια της μέσα σ'έναν κάδο, ξεριξε σέ μένα βλέμματα ίκετευτικά.

— Κνῆς, μου εΐπε, μήν τόν αφήσετε νά φύγει. Μου έχει τάξει νά με παντρευτεί. Αϋτός εινε έρωτευμένος με έντεκα χιλιάδες κορίτσια. "Αν φύγει τώρα, δέν θά τόν ξαναδῶ ποτέ πιά.

Και κρύβοντας τά στρογγυλά μίγουλά της στη μπροστέλλα της έλαψε με δλη της την καρδιά.

Ο στρατιώτης εγινε κόκκινος σάν την άνάποδη του μανδύα του δέ μπροφισε νά υποφέρει τις σκηνές και του εΐταν έξαιρετικά δυσάρεστο ν' άκούει μομφές που τις άΐζει. Καθούσασα όσο μπορούσα καλλίτερα τη μικρή κοκλίτα με τόν κάδο του βούτυρου και διέταξα τό Γάλλο μου φρουρό νά μῆν άργήση,μετά την παράταξη, σέ κανένα καμπαρέ και νά γυρίσει άμέσως. "Εκείνος μου τό υποσχέθηκε και του εϋχθήκα καλό ταξίδι. Μά δέν έφευγε. Περιεργο πρῶγμα : στεκόταν ήσυγος στη θέση του, άκίνητος κι' άμίλητος. Του έξεδηλώσα την έκπληξή μου και τότε εκείνος μου άπάντησε :

— "Υπομονή ! Δέ θά μπορούσα νά φύγω ετ.π, κάτω άπ' τις ματιές σου χωρίς νάρθῶ άντιμέτωπος σ' όλους τους νόμους της κοίρας. "Όταν θ' αποκοιμηθῆς, θά μου εΐν' εύκολο νά τό σκάσω μέσα σέ μ' άχτίδα του φεγγαριού, γιάτι εΐμαι μικρούλης. Μά τίποτε δέ με βιάζει και μπροζ νά περιμένω μιά δυό ώρες άκόμα. "Εν τῷ μεταξύ, άφου δέν έχουμε τίποτε καλλίτερο νά κάνουμε άς κτυβεντιάσουμε. Θέλετε νά σας διηγηθῶ καμμία ιστορία του καλιού καιρού ; Ξέρω πολ' ες.

- Λέγε, εΐπε ή Παννυχίς.
- Λέγε, εΐπε ή κουκλίτσα με τό βούτυρο.
- Λέγε λοιπόν, εΐπα κι' εγώ με την σειρά μου.

Τότε ο στρατιώτης κάθησε, γέμισε την πίπα του, ζήτησε ένα ποτήρι μύρα, ξερόβηξε, κι' άρχισε νά μᾶς λέει αυτή την ιστορία :

— "Ενενηντα έννιά χρόνια εΐν' άκριβῶς από την ήμερα που βρισκόμουν άπάνω σ'ένα τραπέζι με καμμία δωδεκαριά συντρόφους μου που μου έμοιάζαν σάν αδέρφια. "Άλλοι ήταν όρθιοι, άλλοι ήταν πεσμένοι κάτω και από πολλούς έλειπε τό κεφάλι ή τό πόδι : ήρωϊκά λειψανα όλοι από ένα κουτί μολυβένιων στρατιωτών που εΐχε άγοραστεί

Όρθή μπρός στο γραφιάκι της...

